

Nie zabijaj

Kompendium Katechizmu Kościoła Katolickiego 466-486

466. Dlaczego należy szanować życie ludzkie?

Ponieważ jest *święte*.

Od samego początku domaga się stwórczego działania Boga i pozostaje na zawsze w specjalnym odniesieniu do Stwórcy, jedyne go swego celu.

Nikt nie może rościć sobie prawa do bezpośredniego zadawania śmierci niewinnej istocie ludzkiej, ponieważ jest to głęboko sprzeczne z godnością osoby i świętością Stwórcy:
„Nie wydasz wyroku śmierci na niewinnego i sprawiedliwego”
(Wj 23,7).

**467. Dlaczego uprawniona obrona osób i społeczności
nie sprzeciwia się temu zakazowi?**

Ponieważ w uprawnionej obronie
chodzi o podjęcie działania dotyczącego
zachowania własnego życia i życia innych,
a nie zabicia napastnika.

Uprawniona obrona jest poważnym obowiązkiem tego,
kto jest odpowiedzialny za życie innych.

Nie powinna ona jednak skłaniać
do użycia większej siły niż potrzeba.

468. Czemu służy kara?

Wymierzona przez prawowitą władzę publiczną kara ma na celu naprawienie nieporządku wywołanego wykroczeniem, obronę porządku publicznego i bezpieczeństwa osób, oraz ma przyczyniać się do poprawy winowajcy.

469. Kto może wymierzać kary?

Wymierzona kara powinna być proporcjonalna do ciężkości wykroczenia.

Dzisiaj, biorąc pod uwagę możliwości, jakimi dysponuje państwo, aby skutecznie ukarać zbrodnię i unieszkodliwić tego, kto ją popełnił, przypadki absolutnej konieczności kary śmierci „są bardzo rzadkie, a być może już nie zdarzają się wcale” (*Evangelium vitae*).

Kiedy środki bezkrwawe wystarczą, władza powinna ograniczyć się tylko do tych środków, ponieważ są bardziej zgodne z konkretnymi uwarunkowaniami dobra wspólnego, bardziej też odpowiadają godności osoby ludzkiej i nie odbierają winowajcy możliwości skruchy.

470. Czego zakazuje piąte przykazanie?

Piąte przykazanie zakazuje jako głęboko sprzecznych z prawem moralnym (ciężki grzech) takich działań, jak:
Zabójstwo bezpośrednie i zamierzone,
i współdziałanie z nim;
Bezpośrednie przerywanie ciąży,
zamierzone jako cel lub środek,
jak również współdziałanie w przerywaniu ciąży;
powoduje nałożenie kary ekskomuniki,
ponieważ życie ludzkie od chwili swego poczęcia powinno być szanowane i chronione w sposób absolutny w całej swej integralności;

470. Czego zakazuje piąte przykazanie? C.d.

Eutanazja bezpośrednia,

która polega na położeniu kresu życia osób upośledzonych, chorych lub umierających;

Samobójstwo i dobrowolne współdziałanie z nim, ponieważ sprzeciwia się głęboko miłości Boga,

miłości samego siebie i bliźniego;

gdy chodzi o odpowiedzialność,

to może być ona zwiększona, z racji zgorszenia,

lub zmniejszona, gdy samobójstwo jest popełnione

z powodu ciężkich zaburzeń psychicznych

lub dużego strachu.

**471. Jakie zabiegi medyczne są dozwolone,
gdy śmierć jest nieuchronna?**

Zwykłe zabiegi przysługujące osobie chorej nie mogą być w sposób uprawniony przerwane. Dozwolone jest natomiast stosowanie środków przeciwbólowych, jeśli śmierć nie jest zamierzona, i odmowa „uporczywej terapii”, to jest stosowanie zabiegów nadzwyczajnych i niewspółmiernych do spodziewanych rezultatów, nie rokujących pozytywnego wyniku.

472. Dlaczego społeczeństwo winno bronić embrionu?

Niezbywalne prawo do życia każdej istoty ludzkiej,
od chwili poczęcia,
stanowi element konstytutywny
społeczeństwa cywilnego i jego prawodawstwa.
Gdy państwo nie używa swej władzy
w obronie praw każdego,
a w szczególności najśłabszych,
zagrożone są podstawy praworządności państwa.

473. Jak uchronić się od zgorszenia?

Zgorszenie jest postawą lub zachowaniem,
które prowadzi drugiego człowieka

do popełnienia zła;

można się go ustrzec,

odnosząc się z szacunkiem

do duszy i ciała drugiej osoby.

Jeśli ktoś dobrowolnie

doprowadza drugiego człowieka do ciężkiego grzechu,
popełnia poważne wykroczenie.

474. Jakie mamy obowiązki wobec ciała?

Mamy rozsądnie *troszczyć się o zdrowie fizyczne*,
własne i drugiego człowieka,
wyszczegając się *kultu ciała*
i unikając wszelkiego rodzaju nadużyć.
Jest zabronione używanie narkotyków,
które wyrządzają bardzo poważne szkody
zdrowiu i życiu ludzkiemu,
jak również nadużywanie pożywienia,
alkoholu, tytoniu i leków.

475. Kiedy są dozwolone moralnie doświadczenia naukowe, medyczne czy psychologiczne, na osobach lub grupach ludzkich?
Są moralnie dozwolone wtedy, gdy służą integralnemu dobru osoby ludzkiej i społeczeństwa, pod warunkiem, że nie narażają życia oraz integralności fizycznej i psychicznej tych osób na niewspółmierne ryzyko, i że są o tym poinformowane i tego świadome.

476. Czy dozwolone są przeszczepy i oddawanie narządów przed śmiercią lub po śmierci?
Przeszczep narządów jest zgodny z prawem moralnym, jeśli dawca wyraża zgodę i nie grozi mu zbyt duże niebezpieczeństwo i ryzyko. Szlachetny czyn oddawania narządów po śmierci może mieć miejsce wtedy, gdy została w całej pełni stwierdzona rzeczywista śmierć dawcy.

477. Jakie praktyki godzą w poszanowanie integralności cielesnej osoby ludzkiej?

Należą do nich: uprowadzenie i branie zakładników, terroryzm, stosowanie tortur, przemoc, bezpośrednio zamierzona sterylizacja.

Amputacje i okaleczenia ciała osób są moralnie dozwolone tylko przy wskazaniach medycznych o charakterze ściśle leczniczym.

478. Jaka troska i opieka należy się umierającym?
Umierający mają prawo, by przeżyć ostatnie chwile życia ziemskiego w godności i w pokoju.
Powinna wspomagać ich modlitwa bliskich, którzy winni zatroszczyć się o to, by przyjęli sakramenty, przygotowujące na spotkanie z Bogiem żywym.

479. Jak należy traktować ciała zmarłych?

Ciała zmarłych powinny być traktowane z szacunkiem i miłością.

Dozwolona jest kremacja zwłok, jeśli nie jest ona przejawem podważania wiary w zmartwychwstanie ciała.

**480. Czego żąda Pan od każdej osoby
odnośnie do pokoju?**

Nasz Pan, który obwieścił „*błogostawieni,*
którzy wprowadzają pokój” (Mt 5,9),
domaga się pokoju serca

i piętnuje niemoralność zbrodniczego gniewu,
który jest pragnieniem odwetu za doznane zło,
i nienawiści, która jest życzeniem bliźniemu zła.

Te postawy, jeśli są dobrowolne
i dotyczą spraw poważnych,
są grzechem ciężkim przeciwnym miłości.

481. Czym jest pokój na ziemi?

Pokój na ziemi, którego domaga się poszanowanie i rozwój życia ludzkiego, nie polega jedynie na braku wojny i nie ogranicza się do zapewnienia równowagi sił, lecz jest „spokojem porządku” (św. Augustyn), „dziełem sprawiedliwości” (Iz 32,17) i owocem miłości.

Pokój ziemski jest obrazem i owocem pokoju Chrystusa.

482. Czego domaga się pokój na ziemi?

Domaga się równej dystrybucji
i obrony dóbr indywidualnych człowieka,
swobodnej wymiany myśli między ludźmi,
poszanowania godności osób i narodów,
wytrwałego praktykowania
sprawiedliwości i braterstwa.

483. Kiedy moralnie uprawnione jest użycie sił militarnych?

Uprawnioną moralnie obronę z użyciem siły militarnej usprawiedliwia jednoczesne wystąpienie następujących warunków:

- gdyby szkoda wyrządzona przez napastnika była długotrwała, poważna i pewna;
- kiedy wszystkie środki zmierzające do położenia jej kresu okazały się nieskuteczne;
- aby zaistniały poważne warunki powodzenia;
- aby użycie broni nie pociągnęło za sobą jeszcze poważniejszego zła – trzeba tu uwzględnić potęgę nowoczesnych środków niszczenia.

**484. Do kogo należy ocena tych warunków
w przypadku zagrożenia wojną?**

Należy do roztropnego sądu rządzących.
Do nich też należy prawo i obowiązek nałożyć
na obywateli zobowiązania konieczne
dla obrony narodowej,
z uwzględnieniem przypadków tych,
którzy z pobudek sumienia odmawiają użycia broni;
są oni jednak zobowiązani w inny sposób
służyć wspólnocie ludzkiej.

485. Jakie są wymagania prawa moralnego podczas wojny?

Prawo moralne pozostaje zawsze ważne, także podczas wojny. Domaga się, aby szanować i traktować po ludzku ludność cywilną, rannych żołnierzy i jeńców.

Działania w sposób zamierzony sprzeczne z prawem narodów, podobnie jak nakazujące je zarządzenia, są zbrodniami.

Nie usprawiedliwia ich ślepe posłuszeństwo.

Należy potępić działania zmierzające do masowych zniszczeń, jak również zagładę narodu czy mniejszości etnicznej, które są bardzo ciężkimi grzechami.

Istnieje moralny obowiązek sprzeciwiania się takim rozkazom.

486. Co należy czynić w celu uniknięcia wojny?

Z powodu zła i niesprawiedliwości, jakie pociąga za sobą każda wojna, powinniśmy czynić wszystko, co rozumnie możliwe, by jej uniknąć.

W szczególności należy unikać:

gromadzenia i sprzedaży broni, nie uregulowanej należycie przez prawomocne władze publiczne; nierówności, zwłaszcza w porządku gospodarczym i społecznym; dyskryminacji etnicznych i religijnych; zazdrości, podejrzliwości, pychy i ducha zemsty. Wszystko, co czyni się, by zlikwidować te nieporządki, przyczynia się do budowania pokoju i unikania wojny.

Pytania:

1. Dlaczego należy szanować życie ludzkie?
2. Czym jest uprawniona obrona?
3. Czemu służy kara i kto ją może wymierzać?
4. Czego zakazuje piąte przykazanie?
5. Dlaczego społeczeństwo winno bronić embrionu?
6. Kiedy są dozwolone doświadczenia naukowe, medyczne czy psychologiczne, na osobach?
7. Czy dozwolone są przeszczepy i oddawanie narządów przed śmiercią lub po śmierci?
8. Co należy czynić w celu uniknięcia wojny?
9. Kiedy moralnie uprawnione jest użycie sił militarnych?

Fotografia: Pixabay.com
Opracowanie: Syracyles.pl

Dziękuję za uwagę!
Króluj nam, Chryste!